

Er zijn hulpmiddelen om goed zichtbaar te zijn op zee.

Handstakellichten gebruik je als een schip of helikopter in de buurt is.

Verdwaald op zee

Als klein duikertje op een hele grote zee moet je hard je best doen om goed zichtbaar te zijn. Er zijn genoeg hulpmiddelen.

Tevreden kijk ik hoe mij gloednieuwe wrakreel soepel afrolt. Het is vroeg in het jaar, de algenbloei is al behoorlijk mager. Waar je zomers zonder overdrijven 15 meter zicht kunt hebben, is het hier niet veel meer dan anderhalve meter. Als de stroming aan begint te trekken kruij ik iets dichtert tegen mijn buddy aan om aan te geven dat het tijd wordt om terug te gaan naar de ankerlijn. Op dat moment voel ik een klein rukje aan mijn wrakreel. Ik kijk naar beneden en zie nog net het laatste stukje lijn wegdrijven in de stroming. Ik tik mijn buddy aan, wijs op mijn ernstig lege reel en probeer zo snel mogelijk om te draaien om de losse eindjes aan elkaar te knopen.

Als je snel moet bewegen is duiken opeens lastig. De dubbelset op mijn rug, de wrakreel in mijn hand, het wrak vlak onder mij, een buddy in verwarring, de stroming en het magere zicht dragen niet bij aan de bewegingssnelheid en dus lukt het me niet om de losgeraakte lijn terug te vinden. “Geen nood” denk ik, “kwestie van de buitenzijde van het wrak volgen, dan hebben we een redelijk kans om de ankerlijn terug te vinden.” Als ik in de richting van mijn buddy kijk zie ik een lege plek aan mijn zijde: weg. Ik zoek twee minuten en besef dat ik een besluit moet nemen. Gelijk opstijgen of eerst op zoek naar de ankerlijn? Ik besluit het wrak zoveel mogelijk te volgen richting de ankerlijn in de veronderstelling dat mijn buddy dat ook zou doen. Maar

na een paar minuten worden mij twee dingen duidelijk. Een: de ankerlijn vinden valt niet mee. Twee: mijn voorraad Nitrox gaat opmerkelijk hard. Ik schiet dus mijn decoboei en maak mijn opstijging. Boven gekomen wacht de volgende tegenslag: geen boot! Ik word moedeloos en laat me even achterover zakken. Op dat moment word ik ruw door elkaar geschud: “Wakker worden, tijd om te duiken!” Ik schrik overeind en zie de gezichten van mijn mededuikers om me heen. “Nare dromen, johie?”

Zichtbaar maken

Maar wat zou ik in het echt gedaan hebben? Allereerst natuurlijk proberen jezelf tot kalmte te manen. Paniek is de slechtste buddy denkbaar. Een geruststellende gedachte is in ieder geval de zekerheid dat er naar je gezocht wordt. En vaak niet alleen door de boot, maar als het iets langer duurt ook door andere boten en door helikopters en vliegtuigen. Als klein duikertje op een hele grote zee moet je je best doen om goed zichtbaar te zijn. De heersende modekleuren in de duikwereld variëren van zwart tot donderblauw, kleuren die niet echt bijdragen aan zichtbaarheid. Maar gelukkig is mijn decoboei fel oranje en in een van de zakken van mijn droogpak zit nog een extra gele decoboei, bedoeld voor noodgevallen. Dat lijkt me nu duidelijk aan de hand dus ik blaas deze gele ook op, want geel is op zee beter te zien dan oranje. Ik heb ook nog een floater bij me. Niet veel groter dan een rol pepermunt kun je hem uitrollen tot een

lint van 25 meter drijvend feloranje plastic. Een ander uitrustingsstuk dat ik altijd bij me heb is mijn stroboscooplampje. Mooi zuinig met zijn energie en toch een lichtflits die kilometers verderop duidelijk zichtbaar is, ook overdag. Twee laatste aandachtstrekkers zitten onder in mijn zak: het fluitje en het spiegeltje om te gebruiken bij zonnig weer.

Als we met Duik de Noordzee Schoon de zee op gaan krijgen alle duikers de beschikking over handstakesignalen en vuurpijlen. Handstakesignalen zijn hele felle fakkels die ongeveer een minuut branden. Ze zijn ontwikkeld voor gebruik op zee maar dat betekent niet dat je er alles mee kunt doen. Ontsteken moet boven water gebeuren, dus als er flinke golfslag is kan dat lastig zijn. Eenmaal ontstoken blijven ze overigens wel gewoon doorbranden ook al verdwijnen ze soms onder water. Maar het allerbelangrijkste met de handstakellichten is dat je ze pas moet gebruiken als het zin heeft. Zie je een totaal lege zee om je heen? Wacht tot je een schip of helikopter ziet of hoort, dan pas heeft het zin!

Dit in tegenstelling tot een vuurpijl. Die schiet immers tot wel zestig meter de lucht in en dat kan genoeg zijn om gevonden te worden. Vaak zitten er meerdere vuurpijlen in de houder. In dat geval is het verstandig om gelijk bij het bovenkomen een vuurpijl af te schieten. De boot is op dat moment nog niet heel ver weg dus is er een kans dat ze je vuurpijl nog zien. Wees zuinig met de andere pijlen. Schiet ze niet in blinde paniek achter elkaar af. Geef de redders ook de tijd om te reageren. Je beschikt over de juiste kleding om het lang vol te houden in het water, houd er dus rekening mee dat je wellicht een nacht op zee zult moeten doorbrengen en dan kunnen vuurpijlen hét verschil maken.

Naast deze reddingsmiddelen komen er tegenwoordig steeds meer elektronische hulpmiddelen op de markt zoals Personal AIS (zie maart/april nummer van Onderwatersport). Nog mooier zijn de Personal EPIRB's (Emergency Position Indicating Radio Beacon). Dit is feitelijk een satellietzender die beschikt over een GPS-ontvanger. Via de 406Mhz band verzendt deze jouw exacte locatie zodat hulpdiensten heel nauwkeurig kunnen gaan zoeken. Nadeel is wel dat er in Nederland een marifoondiploma voor nodig is.

De heersende modekleuren in de duikwereld dragen niet bij aan zichtbaarheid.

Afkoeling

Tot slot nog deze tips voor als je bent afgedreven. Ten eerste: ga niet zwemmen. Zwemmen zorgt ervoor dat je uitgeput raakt en afkoelt, twee dingen die je niet kunt gebruiken. Mocht je met je buddy zijn, zorg er dan voor dat je elkaar niet kwijtraakt. Als je een loodgordel om hebt, gooi dan de loodblokken weg en gebruik de gordel om je vast te maken aan je buddy. En om afkoeling te voorkomen is de ‘HELP’ houding een goed hulpmiddel. HELP staat voor Heat Escape Lessening Posture – feitelijk een foetushouding. Geschrokken door al die mogelijke onheil scenario's? Nergens voor nodig! Noordzee wrakduiken is een machtige, verslavende en veilige hobby, die je zeker een keer moet proberen!